

УДК 364.4-055.057+305

Л. А. Пірог

кандидат соціологічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальної роботи

Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара

ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

Постановка проблеми. Із часів набуття незалежності Україна впровадила основні елементи нормативно-правової бази для розвитку гендерно-чутливої культури, сприяючи гендерній рівності й протидіючи дискримінації за ознакою статі. Проте реально українське суспільство продовжує залишатися гендерно нерівним, де більшість власності, влади та загального впливу належить чоловікам. Актуальність аналізу цієї ситуації зумовлюється не тільки тим, що така ситуація є несправедливою за визначенням. Вона має негативні наслідки для економічного розвитку. Обмеження для жінок можливостей займатися певними професіями зменшує ефективність використання людського потенціалу і сприяє посиленню розшарування населення за рівнем доходу.

Гендерна рівність не зводиться й не може зводитися до уподібнення жінки до чоловіка. Вона передбачає рівність жінок і чоловіків у можливостях і правах, визначає соціальні можливості обох статей в освіті, професійній діяльності, доступі до влади, сімейній ролі, репродуктивній поведінці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливістю формування державної гендерної політики в Україні є те, що вона будується на основі міжнародних нормативно-правових актів, ратифікованих Україною, та регулюється національними нормативно-правовими актами щодо рівності між жінками й чоловіками, зокрема Конвенцією ООН «Про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок». Уже створено й вітчизняне законодавство, а саме: Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» [8], Державна програма з утвердження гендерної рівності в українському суспільстві на період до 2016 року [4].

На сьогодні гендерні аспекти політики досліджують такі науковці, як Т. Мельник, Н. Грицяк, О. Кулачек, С. Павличко, І. Патлах. Гендерні дослідження проблем зайнятості й безробіття відображено у працях таких вітчизняних науковців, як О. Грішнова, Е. Лібанова, О. Макарова, В. Стащенко, О. Піжук, Г. Мамонова та ін. А також проблемою соціального захисту й соціальної захищеності займаються такі науковці, як С. Бандура, Н. Болотіна, М. Кравченко, Е. Лібанова, М. Туленков, М. Руженський.

Метою статті є визначення гендерних аспектів соціального захисту населення України, для чого необхідно розтлумачити поняття «гендер» і визначити його роль у соціальній політиці, а також проаналізувати компоненти соціальної захищеності населення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ідея та цінність гендерної рівності втілюється передусім на державному рівні. Політика держави, спрямована на забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків, визначається як гендерна політика. Такий напрям політики є новим для України, але він уже має свою історію становлення. Збалансована гендерна політика є одним із механізмів гармонізації гендерних взаємин і здатна послабити конфліктність між соціо-демографічними групами населення, чоловіками й жінками, вирівняти статусні позиції статей у суспільстві, зміцнити інститут сім'ї, зробити гендерні стереотипи більш нейтральними.

Поняття «гендер» належить до соціальних відмінностей і відносин між чоловіками й жінками, які є набутими, здатними змінюватися з часом і можуть значно різ-

нитися в різних суспільствах і культурах. Ці відмінності й відносини є соціально зумовленими та засвоюються в процесі соціалізації. Вони визначають те, що вважається доречним і належним для представників кожної статі. Крім того, вони залежать від конкретних умов і можуть змінюватися.

Отже, поняття «гендер» відрізняється від поняття «стать», оскільки воно стосується фізичних відмінностей між чоловіками й жінками, соціально формованих відносин і ролей чоловіків і жінок, наборів переконань і звичок, що змінюються, щодо представників обох статей (або іншої статі), які не тільки властиві окремим особам, а і є неодмінним атрибутом соціальних інститутів і знакових систем [2]. Практичне застосування принципів гендерної рівності є характерною рисою сталого розвитку суспільства. У гендерній рівності не йдеться про питання жінок. Мова йде про рівну участь чоловіків та жінок у покращенні умов як їхнього власного життя, так і життя громади.

Хоча останнім часом було досягнуто значного прогресу у сфері гендерної рівності, проте все ще дуже багато залишається зробити. Метою гендерної рівності є підтримання досягнення рівності між жінками та чоловіками задля забезпечення стабільного розвитку суспільства, подолання будь-яких виявів дискримінації.

Процес глобалізації лише посилює зростаючу неоднозначність умов життя чоловіка й жінки. Так, виділяючи основні завдання гендерного підходу до соціальної політики, Е. Ярська-Смирнова зазначає, що гендерна критика соціальної політики спрямована на виявлення тих механізмів соціального забезпечення, політики зайнятості, охорони здоров'я, які впливають на погіршення становища жінок, посилюють або відтворюють гендерну нерівність [12]. Головний акцент гендерного аналізу соціальної політики робиться на тому, що існує нерівність у розподілі економічних ресурсів між чоловіками й жінками через гендерний поділ праці, який підтримується за допомогою конструювання відповідних соціальних чоловічих і жіночих ролей.

Гендерні аспекти соціальної політики акцентують увагу на відмінності в соціальному становищі жінок і чоловіків при плануванні та прийнятті політичних рішень із соціальних питань. Політичні рішення, оформлені й реалізовані у вигляді соціальних програм, чинного законодавства та всієї державної політики, по-різному впливають на соціальне життя жінок і чоловіків. Так, для подолання наявної структурної нерівності в становищі окремих груп жінок і чоловіків необхідне суспільне усвідомлення й обговорення гендерної нерівності в публічній сфері. Цей етап є, на нашу думку, первинним у соціальному механізмі реалізації й просуванні політики гендерної рівності.

Гендерний підхід до соціальної політики передбачає розгляд чоловічої та жіночої когорти не ізольовано одна від однієї, а в динаміці їхніх взаємодій, із урахуванням сформованого в суспільстві соціального середовища, з його загальноприйнятими нормами поведінки, культурними традиціями, економічними й політичними особливостями. Згідно із зазначеним підходом має переглядатися зміст таких понять, як «соціальний захист», «соціальні гарантії», «соціальна допомога» – їх варто трактувати як поняття, що мають політичні, соціально-економічні та со-

ціокультурні дії. Тоді гендерний підхід дасть змогу визначити ситуацію не з погляду офіційної версії реальності, а з позиції критичного осмислення, відкриває інверсійність соціальної політики стосовно чоловічої й жіночої когорти, що, у свою чергу, надає можливість зробити деконструювання створеної ієрархії статей [3]. Отже, гендерний підхід є як «діагностичний інструментарій для подолання неефективного розподілу ресурсів» між чоловіками й жінками.

Україна ратифікувала низку відповідних міжнародних угод, що частково відображено в національних і регіональних програмах із гендерної рівності [8]. Проте, усупереч прогресу в законодавчій сфері, жінки все ще залишаються вразливими, зазнаючи різноманітних форм дискримінації та гендерної нерівності через брак національного досвіду щодо впровадження законодавства в цій сфері й розроблення гендерної чутливої політики.

Україна приєдналася до Декларації Тисячоліття ООН і взяла на себе зобов'язання досягти Цілей розвитку тисячоліття, де поряд із подоланням бідності, наданням якісної освіти, зменшенням дитячої смертності стоїть і завдання забезпечення гендерної рівності [16]. Оскільки соціальна політика є найбільш важливою діяльністю держави для становлення демократичного, європейського суспільства та забезпечення всебічного розвитку й добробуту кожної людини, а тому й впровадження гендерної рівності є провідним механізмом у забезпеченні стабільного розвитку суспільства та подоланні будь-яких виявів дискримінації в розподілі економічних, соціальних і політичних ресурсів між жінками та чоловіками.

Соціальна стабільність у суспільстві – необхідна умова сталого розвитку. Економічне зростання значною мірою залежить від стратегії й тактики державного регулювання, від визначення пріоритетів і напрямів соціальної політики, адекватних ринковим відносинам, спрямованих на забезпечення соціального захисту та безпеки населення. Від ефективності соціальної політики, дія якої спрямована на захист індивідуума в суспільстві від різноманітних форм соціальних і економічних ризиків, залежить ставлення громадян до впроваджуваних реформ.

У свою чергу, система соціального захисту населення – це відкрита, розгалужена, багаторівнева й багатофункціональна система, дія якої спрямована на підтримання індивідуально-суспільної рівноваги, активізацію соціально-економічного потенціалу, запобігання негативним наслідкам трансформаційних процесів, мінімізацію соціальних ризиків у суспільстві шляхом законодавчого, економічного, організаційного, управлінського забезпечення, яке базується на двосторонньому зв'язку із соціумом, окремими соціальними верствами населення [14].

Така система передбачає наявність постійного моніторингу з метою вивчення соціальних проблем суспільства, специфіки потреб різних верств населення, рівня їхньої задоволеності цільовими соціальними програмами, тобто вимір ступеня соціальної захищеності населення. Отже, соціальна захищеність населення – це суб'єктивна складова системи соціального захисту населення, яка характеризує громадську думку з приводу адекватності соціально-захисної політики реальним потребам, інтересам та очікуванням населення.

Соціальна захищеність населення – це результат дії складових системи соціального захисту населення як економічної, соціальної, політичної, організаційної та правової підсистем суспільних відносин. Вони тісно між собою взаємопов'язані, і тільки їхня взаємодія постає у вигляді інтегрованого утворення – соціальної захищеності населення [10].

Соціальна захищеність ученими нашої країни, країн Європи та інших трактується як цінність, тобто специфічний параметр суспільного устрою, у тому числі системи

соціально-трудових відносин. Оскільки Україна перебуває нині на етапі переходу від одного суспільного ладу до нового, то, відповідно, і система цінностей трансформуватиметься: ті, що свідчили про всебічну залежність людини від держави, поступаються місцем цінностям рівноправних суб'єктів суспільного життя. Це стосується й соціальної захищеності як загальнолюдської цінності.

У свою чергу, метою соціальної захищеності є полегшення життя членів суспільства у випадках, коли вони не змогли передбачити, уникнути чи підготуватися до лиха. Соціальна захищеність характеризується параметрами системи соціального захисту, соціальної безпеки, розвиненістю й дієвістю системи соціальних гарантій, ступенем забезпечення соціальних прав людини, реалізацією принципу соціальної справедливості [5].

Різні категорії мають різні потреби та різні результати. Адресність заходів щодо соціального захисту стає важливою, коли визнається різниця між різними категоріями обмежень, із якими стикаються жінки. Ці категорії включають обмеження, які випливають із біологічних чинників, і ті, з якими стикаються й чоловіки, і жінки, але які посилюються у випадку жінок. Соціальний захист має бути чутливим до такого розходження, а адресність соціального захисту повинна мати гендерний аспект у формуванні цілей, їх впровадженні та впливу.

Упровадження гендерного підходу в програмах соціального захисту включає інтеграцію гендерних питань в аналіз, формулювання й моніторинг політики, програм і проектів з метою гарантування зменшення нерівності між жінками та чоловіками. Обговорення впливу різних видів втручання соціального захисту засвідчує, що жінки з більшою ймовірністю виключаються з них, оскільки вони недостатньо представлені в роботі офіційного сектора. Гендерна нерівність робить жінок у більшості груп суспільства біднішими. Жінки стикаються з більшими перешкодами, ніж чоловіки, на ринках праці, отримують меншу заробітну плату за рівну працю, жінки домінують у неофіційній економіці та мають менший доступ до кредитів, освіти й інших виробничих ресурсів. Таке уявлення про гендерні ролі насамперед розповсюджене через гендерні стереотипи щодо норм поведінки й поділу праці, особливо в сільській місцевості.

Поряд із цим щодо достатності доходу населення щорічно підвищується базовий державний соціальний стандарт у сфері доходів населення, це демонструє ефективність державних зусиль, направлених на соціально-економічний розвиток країни. На основі стандарту визначалися та зростали мінімальна заробітна плата й мінімальна пенсія за віком, розміри державної соціальної допомоги та інші види соціальних виплат.

Важливими й необхідними умовами відтворення людського капіталу є якісне медичне обслуговування, що забезпечує збереження та поліпшення здоров'я людини, якісна освіта, яка формує її інтелектуальний і творчий потенціал. Здоров'я людини – одна з найвищих цінностей суспільства, що становить основу економічного та духовного розвитку держави. Загалом по Україні не мають можливості отримати належне медичне обслуговування 56% респондентів [13]. На формування й відтворення людського капіталу, який на сучасному етапі є найважливішим чинником економічного, науково-технічного та соціального прогресу, впливає рівень доступності для людини основних матеріальних і соціальних благ, задоволення її матеріальних, соціальних і духовних потреб. Покращення здоров'я нації, сприяння доступу до якісної освіти й знань – неодмінні складові підвищення добробуту громадян.

Право на медичну допомогу, охорону здоров'я є базовим у системі соціальних прав. Здоров'я населення загалом, його жіночої й чоловічої частин, кожної людини як

члена суспільства має визначальне значення для існування та розвитку держави. Але й держава не може не бачити й не аналізувати гендерний зріз стану здоров'я населення, змісту охорони здоров'я та, відповідно, кількості і якості медичної допомоги. Держава не може не аналізувати причин і не вживати заходів щодо долання близько 10–12-річної різниці в життєвому віці жінки й чоловіка, не вживати заходів, аналізуючи особливості перебігу різноманітних хвороб у чоловіків і жінок, їхню дітородну спроможність тощо [1].

ООН розглядає здоровий спосіб життя як важливу складову гендерного індексу людського розвитку. Такий індекс має стати для України визначальним критерієм під час оцінювання здорового способу життя українського народу, усіх регіонів та областей країни. Це, у свою чергу, вимагає внесення змін гендерного змісту в ті нормативно-правові акти, які регулюють медичні відносини. У медичних закладах має бути введено певні курси із гендерного підходу до стану здоров'я особистості, формування здорового способу життя, уникнення й подолання багатьох видів захворювань. У сфері медичної практики виникає багато правових питань і є нагальна потреба підготовки юристів з урахуванням її потреб у сфері охорони здоров'я та медичної допомоги, а також соціально статевих особливостей населення [6].

Загалом високий освітній рівень населення України, який демонструють дані державних статистичних спостережень у галузі освіти, на думку населення, не означає відсутності проблем в освітній сфері [11]. Сучасний етап оновлення української системи освіти пов'язаний із розвитком новітніх тенденцій щодо впровадження гендерних підходів у процес навчання та виховання студентської молоді. На сьогодні діяльність вітчизняних ВНЗ позначається не лише необхідністю розширення гендерної складової змісту освіти, а й потребою у створенні гендерних центрів для студентської молоді, у проведенні на базі таких центрів наукових досліджень гендерної проблеми, у впровадженні їхніх результатів у педагогічну практику [15].

Протягом життя кожна людина знаходиться перед небезпекою настання обставин, які можуть безпосередньо вплинути на стан її здоров'я (отримання ушкоджень або хвороба), призвести до втрати роботи, а відповідно, і заробітку – основного джерела засобів до існування, або втрати коштів для існування. Самостійно побороти ці обставини в більшості випадків особа не може, оскільки вони визначаються об'єктивними соціально-економічними умовами, які тісно пов'язані із трудовою діяльністю й майже не залежать від її волі. Пом'якшення цих ризиків потребує зовнішньої підтримки.

Гендерно чутливим є загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Ця чутливість міститься у змісті страхових випадків і виплатах по них. Проблема, що потребує гендерного підходу, – це врахування статі застрахованого з метою забезпечення цілеспрямованості обов'язкового страхування [1]. Через цю форму державного соціального страхування застрахованим особам мають надаватися такі види соціального забезпечення, як пенсії за віком, у разі інвалідності, в разі втрати годувальника, медична допомога, забезпечення лікарськими засобами та виробами медичного призначення, забезпечення оздоровчими заходами, соціальні допомоги в разі тимчасової непрацездатності при народженні дитини, допомога по безробіттю, на поховання тощо.

Зазначені виплати й послуги фінансуються зі спеціально створених соціальних страхових фондів відповідно до виду соціального страхування – Пенсійного фонду, Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, Фонду соціального страхування від нещасних випадків та деяких

інших. Якщо формування засобів відбувається за рівними тарифами, незалежно від статі працюючого, то гендерні проблеми закладені у змісті страхових випадів [1]. Це насамперед стосується головного виду страхування – пенсійного, а також страхових програм за хворобою та медичним обслуговуванням тощо.

Розвиток продуктивних сил визначається різними чинниками й включає як зростання та якісну модернізацію засобів виробництва, так і збагачення виробничого досвіду й трудових навичок працівників, трудову активність, підвищення рівня кваліфікації і професіоналізму. Так, феномен наявності «чоловічих» і «жіночих» професій свідчить про наявність гендерної складової професійних стереотипів.

Поняття «чоловіча» професія включає в себе такі категорії: професіоналізм, труднощі, наявність вищої освіти – й оцінюється більш значимо, порівняно із «жіночою». У свою чергу, поняття «жіноча» професія включає в себе такі категорії: другорядна, біологічно властива, що не вимагає вищої освіти. При порівнянні зі статистикою, яка свідчить про реальний розподіл працівників у різних галузях зайнятості, явно проглядається тенденція заниження респондентами частки чоловіків, зайнятих у некваліфікованих і низькостатусних галузях, а також заниження частки жінок, які працюють у технічних галузях. Існують значущі стереотипи в суспільстві, зміст яких наділяє чоловіків умінням швидко приймати рішення й керувати людьми. Причому відмінність між віковими групами, чоловіків і жінок не обов'язкова, що може свідчити про однорідне й стабільне відтворення подібних стереотипів із покоління в покоління.

Чоловікам приписується більша кількість позитивних і нейтральних (ні жіночих, ні чоловічих) професійних якостей. Чоловіків частіше розглядають як компетентних працівників, тоді як у стереотип «ідеальної жінки» не входить категорія «працівник». Треба також зазначити, що чоловікам загалом приписується більше здібностей, які слугують базою професійної діяльності, ніж жінкам. Від чоловіків більше, ніж від жінок, очікується досягнення успіху, водночас жінки менше, ніж чоловіки, схильні оцінювати успіх як значущу цінність. Жінки схильні оцінювати себе як нездатних швидко приймати рішення, які не вміють діяти в умовах конкуренції та не здатні досягти успіху [7].

У кожної людини існують свої соціальні цінності й суб'єктивна оцінка стану соціальної справедливості. Як свідчить статистика досліджень, найважливішими соціальними цінностями для людей є дотримання їхніх прав, виконання законів і особиста незалежність [9]. У гендерному аспекті проблема справедливості полягає в тому, які права мають чоловіки й жінки в сучасному суспільстві.

Одним із принципів регуляції та гармонізації гендерних відносин на макрорівні є соціальна справедливість – найбільша гуманістична цінність, загальна моральна оцінка суспільних відносин, що розуміється як міра рівності в розподілі матеріальних і духовних благ у суспільстві, статусів і влади. Справедливість, спрямована на формування гуманних стосунків у суспільстві, розвиток культури (у тому числі гендерної), є ефективною мірою регулювання суспільних відносин, налагодження гармонійних умов життя людей, де кожен член суспільства зможе реалізувати свій внутрішній потенціал.

Висновки. Одним із напрямів державної політики в Україні стала гендерна політика, що визначає утвердження партнерства статей у визначенні й утіленні політичних цілей і завдань та методів їх досягання в діяльності політичних структур – держави, політичних партій, громадсько-політичних об'єднань. Отже, соціальна політика – це процес гармонізації умов життя з інтересами та по-

требами різних соціальних груп. Вона повинна брати до уваги відмінності й різноманітність потреб, стратегій поведінки чоловіків і жінок, своєчасно реагувати на зміни в гендерній ідентичності.

Можемо констатувати, що на макрорівні гендерний підхід до соціального захисту залежить від розроблення дієвого інструментарію реалізації державної політики у сфері гендерних відносин і дотримання принципу соціальної справедливості, що передбачає рівний доступ до суспільних ресурсів, створення однакових умов для самореалізації особистості. А гендерний аспект соціальної захищеності допомагає виявити потреби різних категорій населення в забезпеченні медичної допомоги та охорони здоров'я, освітньому рівні, захисті від соціальних ризиків, рівні доходів, дотриманні прав людини. Задоволення потреб населення й забезпечення оптимальних умов життя є основним завданням державного захисту, ефективність реалізації якого є показником якості життя суспільства в країні загалом.

Література

1. Болотіна Н.Б. Соціальне законодавство України. Гендерна експертиза / Н.Б. Болотіна. – К. : Логос, 2001. – 82 с.
2. Глосарій основних гендерних понять : додаток до звіту Всеукраїнського об'єднання організацій роботодавців «Конфедерація роботодавців України» з партисипативного гендерного аудиту, заснованого на принципі активної участі. – К. : Довіра, 2007. – 11 с.
3. Дерега В.В. Соціальна і гуманітарна політика : [навч. посіб.] / В.В. Дерега. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2012. – 178 с.
4. Державна програма забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2016 року [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/717-2013-%D0%BF>.
5. Кривоконь Н.І. Проблеми соціальної роботи та соціальної політики в Україні : [навч. посіб.] / Н.І. Кривоконь. – Чернігів : ЧДТУ, 2012. – 320 с.
6. Мельник Т.М. Гендерна експертиза українського законодавства (концептуальні засади) / Т.М. Мельник. – К. : Логос, 2007. – 120 с.
7. Навольський Д.В. Гендерные аспекты профессиональных стереотипов / Д.В. Навольський // Выбор профессии : тезисы Науч.-практ. конф. «Ананьевские чтения». – СПб. : Изд-во С.-Петерб. ун-та, 2002. – 300 с.
8. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 р. № 2866-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/3308.html>.
9. Публікація документів Державної служби статистики України // Соціально-економічна захищеність населення України, за матеріалами вибіркового обстеження [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2006/sz/dop/zahust.htm>.
10. Руженський М.М. Соціальна захищеність населення в умовах формування ринкової моделі економіки України : [монографія] / М.М. Руженський. – К. : ІПК ДСЗУ, 2013. – 318 с.
11. Світайло Н. Гендерний портрет українського суспільства. Аналітичне дослідження / Н. Світайло, В. Павленко, А. Костенко. – Суми : Вид-во СумДУ, 2009. – 81 с.
12. Социальная политика и социальная работа: гендерный подход : [учеб. пособ.] / [О. Бойко, Н. Ловцова, П. Романова и др.] – Саратов : Сарат. гос. техн. ун-т, 2003. – 224 с.
13. Соціальний захист населення / Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
14. Туленков М.В. Політика соціального захисту : [монографія] / М.В. Туленков, Ю.Ж. Шайгородський. – К. : Центр соціальних комунікацій, 2011. – 184 с.
15. Харченко С. Організація науково-дослідної діяльності центру гендерної освіти / С. Харченко // Гендерна парадигма освітнього простору / за заг. ред. Т.О. Дороніної. – Кривий Ріг : ВЦ КГП ДВНЗ «КНУ», 2015. – Вип. 1. – С. 141–143.
16. Цілі розвитку тисячоліття : Декларація Тисячоліття ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.unaids.org.ua/uk/un_support/strategies/MDGs.

Анотація

Пирог Л. А. Гендерні особливості соціального захисту населення. – Стаття.

У статті розглядаються гендерні аспекти соціальної політики й соціального захисту населення. Представлена необхідність гендерної рівності між жінками та чоловіками з метою забезпечення стабільного розвитку суспільства. Акцентується увага на відмінності в соціальному становищі жінок і чоловіків і дотриманні принципу соціальної справедливості, що передбачає рівний доступ до суспільних ресурсів, створення рівних умов для самореалізації особистості.

Ключові слова: гендер, гендерна політика, соціальний захист, соціальна захищеність, гендерна рівність.

Аннотация

Пирог Л. А. Гендерные особенности социальной защиты населения. – Статья.

В статье рассматриваются гендерные аспекты социальной политики и социальной защиты населения. Представлена необходимость гендерного равенства между женщинами и мужчинами с целью обеспечения стабильного развития общества. Акцентируется внимание на отличиях в социальном положении женщин и мужчин, а также на соблюдении принципа социальной справедливости, что предполагает равный доступ к общественным ресурсам, создание равных условий для самореализации личности.

Ключевые слова: гендер, гендерная политика, социальная защита, социальная защищенность, гендерное равенство.

Summary

Pirog L. A. Gender features of social welfare. – Article.

The gender aspects of social politics and social welfare of population are examined in the article. The necessity of gender equality is presented between women and men with the purpose of providing of stable development of society. Attention is accented on differences in social position of women and men, and also observance of principle of social justice, that supposes equal access to the public resources, creation of equal terms for self-realization of personality.

Key words: gender, gender politics, social welfare, social security, gender equality.